

Kommunikationsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen om godkännande av 2002 års protokoll till 1974 års Atenkonvention om befordran till sjöss av passagerare och deras resgods och med förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i protokollet samt till lagar om ändring av sjölagen och lagen om paketresor

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen om godkännande av 2002 års protokoll till 1974 års Atenkonvention om befordran till sjöss av passagerare och deras resgods och med förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i protokollet samt till lagar om ändring av sjölagen och lagen om paketresor (RP 271/2016 rd): Ärendet har remitterats till kommunikationsutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringsråd Tiina Ranne, kommunikationsministeriet
- jurist Reetta Timonen, Trafiksäkerhetsverket
- verkställande direktör Olof Widén, Rederierna i Finland rf.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås det att riksdagen godkänner 2002 års protokoll till 1974 års Atenkonvention om befordran till sjöss av passagerare och deras resgods till den del det hör till Finlands behörighet. I denna så kallade 2002 års Atenkonvention bestäms det bland annat om de transportdokument för passagerare, resgods och gods som behövs vid internationella sjötransporter, om transportörens ansvar och försäkringsplikt och om behörig domstol. Konventionen gäller internationella transporter till sjöss. Samtidigt föreslås en lag om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i protokollet och ändringar i sjölagen och lagen om paketresor.

Konventionen är ett blandat avtal och merparten av bestämmelserna hör till Europeiska unionens exklusiva behörighet. Europeiska unionen anslöt sig till konventionen i december 2011. Riksdagen godkänner konventionen bara till den del bestämmelserna hör till Finlands behörighet. Lagförslagen i propositionen gäller genomförandet av de bestämmelser i konventionen som hör till medlemsstaternas nationella behörighet.

Betänkande KoUB 1/2017 rd

Genom bestämmelserna i konventionen höjs transportörens ansvar för skador som orsakas passagerare. Dessutom finns där bestämmelser om obligatorisk försäkring för transportören, vilken också ska inbegripa krigsförsäkring, och om skadelidandes rätt att föra talan direkt mot försäkringsgivaren. I Europeiska unionen har största delen av de materiella bestämmelserna i konventionen tagits in i Europaparlamentets och rådets förordning om transportörens skadeståndsansvar i samband med olyckor vid passagerarbefordran till sjöss, den så kallade Atenförordningen. Atenförordningen innehåller dessutom bestämmelser om ersättning för rörelsehjälpmedel, om förskottsutbetalning och om information till passagerare. Atenförordningen tillämpas på internationella transporter till sjöss och på inrikes sjötransport ombord på fartyg av klass A och B i enlighet med rådets direktiv om säkerhetsbestämmelser och säkerhetsnormer för passagerarfartyg. Dessutom får medlemsstaterna besluta att tillämpa förordningen på all inrikes sjötransport, också på transport som sker med fartyg av klass C och D i direktivet. Direktivet delar in fartygen in i klasserna A, B, C och D beroende på det fartområde de trafikerar. Den godtagbara signifikanta våghöjden är lägst i klass D och avståndet till en skyddad plats och till strandlinjen kortast. Den godtagbara våghöjden och avstånden växer vid övergång mot klass A. Atenförordningen har tillämpats sedan den 31 december 2012.

I Finland föreskrivs det om ansvar i samband med befordran av passagerare och resgods i sjölagen. Lagstiftningen grundar sig i hög grad på 1974 års Atenkonvention och i fråga om beloppen för transportörens ansvarsbegränsning på protokollet från 1990, även om Finland varken är part i konventionen eller protokollet. Eftersom Atenförordningen är direkt tillämplig rätt i Finland måste sjölagen ändras till den del den strider mot Atenförordningen.

Den nuvarande sjölagen omfattar såväl internationell som nationell transport till sjöss. I propositionen föreslås det därför att bestämmelserna i Atenförordningen också ska tillämpas på inrikes passagerartransport, inbegripet inrikes sjötransport med fartyg av klass C och D samt fartyg av klass I, II och III. Med tanke på passagerarnas rättsskydd finns det grundad anledning att även framöver föreskriva om enhetligt transportörsansvar, oberoende om transporten gäller sjöfart på inre vattenvägar eller till sjöss. Enligt propositionen ska bestämmelserna om obligatorisk försäkring utsträckas till att omfatta såväl sjöfart på inre vattenvägar som till sjöss med fartyg av klass C och D och fartyg av klass I, II och III. För dessa fartyg krävs det enligt förslaget dock inte någon krigsförsäkring.

I propositionen föreslås det också att beloppet för rätten till allmän ansvarsbegränsning enligt sjölagen ska höjas för skador som orsakas passagerare på fartyg i motsvarighet till den obligatoriska försäkringens belopp enligt Atenförordningen, på samma sätt som Sverige.

I den föreslagna ändringen av sjölagen beaktas dels Atenförordningen och konventionen, dels också Europaparlamentets och rådets förordning om passagerares rättigheter vid resor till sjöss och på inre vattenvägar. I den förordningen föreskrivs det om en lägsta skyddsnivå för passageraren. Enligt förslaget upphävs de bestämmelser i sjölagen som strider mot förordningen. I förslaget till ändring av sjölagen beaktas ytterligare den så kallade Rom I-förordningen, med stöd av vilken det avgörs vilken stats lag som är tillämplig när det finns anknytning till flera stater.

Betänkande KoUB 1/2017 rd

I sjölagen upphävs enligt förslaget också vissa föråldrade bestämmelser och på detta sätt bidrar man till målet enligt regeringsprogrammet att göra regleringen smidigare och avveckla onödig reglering.

2002 års Atenkonvention trädde i kraft internationellt den 23 april 2014. För Finlands del träder konventionen i kraft tre månader efter det att godkännandeinstrumentet har deponerats. De lagförslag som ingår i propositionen avses träda i kraft samtidigt som konventionen träder i kraft för Finlands del vid en tidpunkt som bestäms genom förordning av statsrådet.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Sammantaget anser utskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Utskottet tillstyrker 2002 års protokoll till 1974 års Atenkonvention om befordran till sjöss av passagerare och deras resgods enligt propositionen. Utskottet tillstyrker lagförslagen utan ändringar.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Kommunikationsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner protokollet till konventionen enligt proposition RP 271/2016 rd, till den del det hör till Finlands behörighet, och godkänner att en anmälan görs enligt propositionen.

Riksdagen godkänner lagförslagen i proposition RP 271/2016 rd utan ändringar.

Helsingfors 23.2.2017

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Ari Jalonon saf
medlem Jyrki Kasvi gröna
medlem Jukka Kopra saml
medlem Susanna Koski saml
medlem Mats Löfström sv
medlem Eeva-Johanna Maijala cent
medlem Jani Mäkelä saf
medlem Markku Pakkanen cent
medlem Jari Ronkainen saf
medlem Katja Taimela sd
medlem Ari Torniainen cent
ersättare Harry Wallin sd.

Sekreterare var

Betänkande KoUB 1/2017 rd

utskottsråd Mika Boedeker.